

Grundläggande granskning

Rapport

Grums kommun

KPMG AB

2022-12-21

Antal sidor 8

Grums kommun
Grundläggande granskning

2022-12-21

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Kommunstyrelsen	4
4	Slutsats och sammanfattande bedömning	7

1 Sammanfattning

KPMG har av Grums kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en grundläggande granskning av kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsutskottet, utbildnings- och omsorgsutskottet samt planeringsutskottet. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll, till stor del varit tillräckligt tillfredställande. Vi bedömer att:

- Kommunstyrelsen har fastställt ett antal övergripande verksamhetsmål för verksamheterna, som även brutits ner i ett antal konkreta mål. Vi bedömer att kommunstyrelsens måluppfyllelse är delvis tillfredställande samtidigt som det saknas indikatorer, nyckeltal och/eller målvärden för flertalet av målen.
- Kommunstyrelsen i huvudsak har vidtagit tillräckliga åtgärder för att anpassa verksamhet och ekonomi till fastlagd budget. Ekonomisk uppföljning sker systematiskt under året. Dock prognostiserar Omsorg om individ och familj ett betydande underskott.
- Kommunstyrelsen har antagit internkontrollplaner för år 2022. Vi bedömer att kommunstyrelsen bör säkerställa uppföljning av kontrollmomenten under året samt att resultaten från kontrollerna resulterar i relevanta åtgärder.

2 Bakgrund

Kommunallagen (KL 12 kap 1§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Den grundläggande granskningen är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser och ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Den grundläggande granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Resultatet av granskningen ligger sedan till grund för revisorernas ansvarsprövning, tillsammans med fördjupade granskningar som genomförts under verksamhetsåret 2022. Utöver detta fungerar den grundläggande granskningen som ett internt arbetsmaterial för revisorerna gällande deras planering inför verksamhetsår 2023.

2.2 Revisionskriterier

Granskningen har utgått från nedanstående revisionskriterier

- Kommunallagen 6 kap § 6
- God revisionsned i kommunal verksamhet
- Interna policys och riktlinjer

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier av underlag, som bland annat delårsrapporter och internkontrollplanen. Vidare har frågor översänts till kommunstyrelsen. Frågorna har besvarats och analyserats vid våra träffar med planeringsutskottets ordinarie ledamöter.

3 Resultat av granskningen

3.1 Kommunstyrelsen

3.1.1 Målstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Ja	Nej	Delvis
1.1	Har kommunstyrelsen fastställt verksamhetsmål som är tydligt kopplade till kommunfullmäktiges mål?	x		
1.2	Har kommunstyrelsen formulerat verksamhetsmålen så att de är mätbara?			x
1.3	Följer kommunstyrelsen upp hur verksamhetsmålen utvecklas under året?	X		

I Grums kommuns *Budget 2022 och plan 2023-2024*¹ fastställs ett antal konkreta mål för kommunstyrelsens olika verksamheter år 2022. De konkreta målen har brutits ned från övergripande verksamhetsmål för verksamheterna som gällt för åren 2020–2022. Nedan görs en redogörelse av antalet verksamhetsmål och konkreta mål inom respektive område:

- Inom "utveckling och förvaltning" fastställs sex konkreta mål utifrån tre verksamhetsmål
- Inom "barn och utbildning" fastställs 11 konkreta mål utifrån sex verksamhetsmål
- Inom "socialtjänst" fastställs 14 konkreta mål utifrån åtta verksamhetsmål
- Inom "samhällsbyggnad" fastställs 10 konkreta mål utifrån nio verksamhetsmål

Det saknas indikatorer, nyckeltal och/eller målvärden för flertalet av kommunstyrelsens konkreta mål, dock är flertalet av målen formulerade på ett mätbart sätt.

Kommunstyrelsens mål följs upp vid delårsbokslutet. I nedanstående tabell presenteras kommunstyrelsens måluppfyllelse för 2022 för respektive område:

Utveckling och förvaltning

— 3 av 6 mål bedöms uppnås
— 1 av 6 mål bedöms bli delvis uppnådda
— 2 av 6 mål bedöms inte uppnås

Barn och utbildning

— 3 av 11 mål bedöms uppnås
----

¹ Kommunfullmäktige, 9 december 2021

— 7 av 11 mål bedöms bli delvis uppnådda

— 1 av 11 mål bedöms inte uppnås

Socialtjänst

— 8 av 16 mål bedöms uppnås

— 5 av 16 mål bedöms bli delvis uppnådda

— 3 av 16 mål bedöms inte uppnås

Samhällsbyggnad

— 6 av 10 mål bedöms uppnås

— 3 av 10 mål bedöms bli delvis uppnådda

— 1 av 10 mål bedöms inte uppnås

Vid dialogträffen med kommunens planeringsutskott framhöll de förtroendevalda att de upplever att det varit många mål som styrt, vilket gjort det mycket att ta in. De ser att verksamheternas mål snarare varit formulerade som aktiviteter och att kopplingen till kommunens vision varit bristande. Under året har det även snarare varit fokus på att släcka bränder än att uppfylla mål för kommunen.

De förtroendevalda menar att de inför 2023 har arbetat med målen på ett annat sätt, då de förtroendevalda suttit själva och diskuterat målen. De har tagit bort konkreta mål och istället lagt till uppföljningsbara indikatorer, vilka kommit på förslag från verksamheterna.

3.1.2 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Ja	Nej	Delvis
2.1	Följer kommunstyrelsen upp ekonomin och upprättar prognoser under året?	x		
2.2	Redogör uppföljningen en prognostiserad budget i balans?		x	

Kommunstyrelsen följer upp sin ekonomi i delårsrapporten per den sista augusti. I delårsrapporten prognostiseras ett positivt resultat på ca 23,8 mkr, vilket är en positiv avvikelse från budget på ca 8,6 mkr. Överskottet beskrivs bero på stora avvikelser för skatter och statsbidrag. Samtidigt har verksamheterna en stor negativ avvikelse på 17 mkr sämre resultat än budget, varav socialtjänsten och omsorg om individ och familj har en prognos på 13,6 mkr sämre än budget.

Vid dialogmötet framhöll planeringsutskottet att året har präglats av osäkerheter och att prioritera kärnverksamheten. De menar att dålig framförhållning kring statsbidrag har skapat ett överskott även om verksamheterna egentligen behöver mer finansiering.

Planeringsutskottet upplever att de får bra rapportering från ekonomichefen, vilket ger dem en bra förståelse för vad som avviker och en god insyn i hur utfallet utvecklas under året.

Utskottets ledamöter beskriver att budgetprocessen brustit i det att alla politiska partier inte varit delaktiga i processen och att olika ledamöter fått olika god information, bland annat beroende på om de är ledamöter i kommunens andra utskott eller ej.

När budget inte följs tar verksamheterna fram besparingsförslag till de förtroendevalda. Sektor socialtjänst har haft återkommande underskott. Kommunstyrelsen har ställt krav att det inte kan fortsätta och att verksamheten måste ändras. Tidigare år har utmaningen funnits hos missbruksvården. Kommunen satsade då och dessa kostnader har nu sjunkit. Nu är det istället barn och unga som driver kostnader. De satsar nu inför nästa år på hemmaplanslösningar, vilket är preventivt för att inte öka kostnaderna framöver, men det gör att kommunen måste höja ramen nu. Kommunen har tagit fram Grumsmodellen för samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola och polis. Ledamöternas uppfattning är att modellen inte verkar ha fungerat de senaste åren men menar nu att kommunen tar ett nytag kring arbetet.

3.1.3 Intern kontroll

3 Intern kontroll		Ja	Nej	Delvis
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	X		

Kommunstyrelsen har fastställt internkontrollplaner för samtliga sektorer/avdelningar, dvs. barn och utbildning, samhällsbyggnad, socialtjänsten samt utveckling och förvaltning:

- "Barn och utbildning" har fyra kontrollmoment
- "Samhällsbyggnad" har fyra kontrollmoment
- "Socialtjänsten" har sex kontrollmoment
- "Utveckling och förvaltning" har fem kontrollmoment

För varje kontrollmoment anges vem som är ansvarig för kontrollen, när kontrollen ska utföras, kontrollmetodik samt när kontrollen ska rapporteras till kommunchef. Internkontrollplanerna grundar sig på risk- och konsekvensanalyser.

Planeringsutskottet anger att tidigare år har de inte haft någon insyn i internkontrollarbetet, verksamheten har bara angett vad de ska granska. Inför 2022 sa de förtroendevalda att de ville vara med och ta fram förslag på vad som ska ingå och de var med och gjorde riskanalysen. Ledamöterna ser detta som en positiv förändring och upplever det som positivt från verksamheten också.

Internkontrollplanen följs endast upp vid årets slut, och inte kontinuerligt under året. Ledamöterna anger att de skulle kunna vara tydligare med att de kräver åtgärder när kontrollerna visar brister, det finns annars en risk att åtgärden bara blir att fortsätta med samma kontrollmoment.

4 Slutsats och sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll, till stor del varit tillräckligt tillfredställande. Vi bedömer att:

- Kommunstyrelsen har fastställt ett antal övergripande verksamhetsmål för verksamheterna, som även brutits ner i ett antal konkreta mål. Vi bedömer att kommunstyrelsens måluppfyllelse är delvis tillfredställande samtidigt som det saknas indikatorer, nyckeltal och/eller målvärden för flertalet av målen.
- Kommunstyrelsen i huvudsak har vidtagit tillräckliga åtgärder för att anpassa verksamhet och ekonomi till fastlagd budget. Ekonomisk uppföljning sker systematiskt under året. Dock prognostiserar Omsorg om individ och familj ett betydande underskott.
- Kommunstyrelsen har antagit internkontrollplaner för år 2022. Vi bedömer att kommunstyrelsen bör säkerställa uppföljning av kontrollmomenten under året samt att resultaten från kontrollerna resulterar i relevanta åtgärder.

Datum som ovan

KPMG AB

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren, KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.